

Sygn. akt III AUa 1345/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Bożena Grubba (spr.)
Sędziowie:	SSA Magdalena Budzyńska - Górecka SSA Małgorzata Węgrzynowska - Czajewska
Protokolant:	stażysta Emilia Romanik

po rozpoznaniu w dniu 14 lutego 2013 r. w Gdańsku

sprawy A. K.

przeciwko

Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji A. K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VIII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 29 maja 2012 r., sygn. akt VIII U 2212/11

- zmienia zaskarżony wyrok i przyznaje wnioskodawcy A. K. prawo do emerytury od dnia 1 września 2011r.;
- zasądza od pozwanego na rzecz wnioskodawcy kwotę 150 zł (sto pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania za drugą instancję.

Sygn. akt III AUa 1345/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 października 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu A. K. prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach uznając, iż wnioskodawca nie wykazał wymaganego okresu 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach, a jedynie 1 rok, 11 miesięcy i 2 dni.

Ubezpieczony odwołał się od powyższej decyzji wskazując, że do złożonego wniosku emeryturę załączył dokumenty, w których udowodnił wymagany staż pracy oraz ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniosł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku wyrokiem z dnia 29 maja 2012 r. oddalił odwołanie.

Podstawę tego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia i rozważania Sądu pierwszej instancji.

A. K., urodzony dnia (...), w dniu 9 września 2011 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o emeryturę z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Na dzień złożenia wniosku o emeryturę ubezpieczony wykazał łącznie 29 lat, 2 miesiące i 2 dni okresów składkowych i nieskładkowych. W tym ZUS uwzględnił 1 rok, 11 miesięcy i 2 dni okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach od dnia 1 lipca 1996 r. do 30 czerwca 1998 r. Ubezpieczony do dnia 31 stycznia 2012 r. był uprawniony do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Wraz z wnioskiem o emeryturę ubezpieczony przedłożył w organie rentowym świadectwo pracy z dnia 9 września 2011 r. z SIM G., I. S.. W aktach rentowych pozwanego znajdowało się m.in. świadectwo pracy z dnia 20 marca 1987 r. z (...) Zakładów (...) za okres od 4 grudnia 1978 r. do 20 marca 1987 r., świadectwo pracy z dnia 18 marca 2009 r. ze Stoczni (...) S.A. za okres od 13 kwietnia 1992 r. do 18 marca 2009 r. oraz świadectwo pracy z dnia 31 maja 1988 r. z Zakładu (...) za okres od 15 lutego 1988 r. do 31 maja 1988 r.

Pozwany nie uwzględnił jako pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od dnia od 13 kwietnia 1992 r. do 18 marca 2009 r. (wyłącznie okres od dnia 1 lipca 1996 r. do 30 czerwca 1998 r.) w Stoczni (...) S.A., od dnia od 4 grudnia 1978 r. do 20 marca 1987 r. w (...) Zakładach (...) w G. oraz od dnia 15 lutego 1988 r. do 31 maja 1988 r. w Zakładzie (...), z uwagi na brak dokumentacji potwierdzającej te okoliczności. Organ rentowy w dniu 6 października 2011 r. wydał zaskarżoną decyzję.

Następnie, ubezpieczony przedłożył świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 18 marca 2009 r. ze Stoczni (...) S.A., świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 27 stycznia 2009 r. z Zakładów (...) Sp. z o.o. i świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 16 grudnia 2002 r. z Zakładu (...) w G.. Organ rentowy uwzględnił okres od 2 stycznia 1988 r. do 31 stycznia 1988 r. w Zakładzie (...) na stanowisku motorniczego, od dnia 15 lutego 1988 r. do 31 maja 1988 r. oraz od 10 sierpnia 1988 r. do 14 stycznia 1989 r. w Zakładzie (...) w charakterze spawacza oraz od dnia 1 lipca 1996 r. do 30 czerwca 1998 r. w Stoczni (...) S.A. pomijając zasilki chorobowe. Pozwany nie uwzględnił natomiast jako pracy w warunkach szczególnych okresu od 1 marca 1979 r. do 20 marca 1987 r. w Zakładach (...), okresu od 13 kwietnia 1992 r. do 30 czerwca 1996 r. w Stoczni (...) S.A. oraz okresu od 1 lipca 1998 r. do 31 grudnia 1998 r. w Stoczni (...) S.A. Decyzją z dnia 30 marca 2012 r. organ rentowy ponownie odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury, uznając że z 15 lat pracy w warunkach szczególnych, udowodnił jedynie 2 lata, 8 miesięcy i 23 dni.

W dniu 4 grudnia 1978 r. do dnia 20 marca 1987 r. ubezpieczony został zatrudniony w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w G.. Początkowo ubezpieczonemu powierzono obowiązek uczęszczania na kurs motorniczy. Od dnia 1 marca 1979 r. został przeniesiony do Wydziału (...) W. na stanowisko ślusarza w prawem prowadzenia. Dodatkowo ubezpieczony wykonywał prace na stanowisku motorniczego w wymiarze 100 godzin miesięcznie. Od dnia 1 listopada 1985 r. pracował na stanowisku ślusarza taboru szynowego-motorniczy.

W powyższym okresie wnioskodawca faktycznie pracował na stanowisku ślusarza taboru szynowego. Jego praca była związana z wymianą i naprawą silników tramwajowych, przekładni tramwajowych, mechanizmów rozruchu i hamowania oraz kół tramwajowych. Prace wykonywał na terenie zajezdni tramwajowej, głównie w kanałach. Była to praca wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, za którą otrzymywał dodatki za pracę w trudnych warunkach. Ubezpieczony wykonywał również prace motorniczego w wymiarze 1/2 etatu, jednakże praca ta miała miejsce po zakończeniu pracy na stanowisku ślusarza taboru szynowego, w soboty i w niedziele.

Ubezpieczony w dniu 13 kwietnia 1992 r. został zatrudniony w Stocznia (...) S.A. na stanowisku ślusarza remontowego. Prace te wykonywał do 30 czerwca 1998 r.

Od 1 lipca 1996 r. do 30 czerwca 1998 r. wnioskodawca wykonywał pracę na stanowisku malarza konserwatora okrętowego, a od dnia 1 lipca 1998 r. do 30 kwietnia 1999 r.

na stanowisku kompletatora.

W powyższym okresie ubezpieczony faktycznie wykonywał pracę jako ślusarz remontowy urządzeń dźwigowych w pododdziale Głównego Mechanika, która polegała

na demontażu, naprawie, montażu wskazanych przez odpowiednie służby urządzeń do remontu, albo przy usuwaniu skutków awarii. Była to praca na urządzeniach dźwigowych typu żurawie, suwnice – na wysokościach. A. K. był czasowo oddelegowany

do innego Wydziału Konserwacyjnego. Po 1998 r. ubezpieczony ponownie pracował

w pododdziale Głównego Mechanika przy konserwacji urządzeń dźwigowych

i suwnicowych. Praca ta polegała na codziennej konserwacji przydzielonego danej grupie urządzenia, wykonywania przeglądów stanu technicznego i współuczestnictwa przy tzw. odbiorze rocznym z Urzędem Dozoru Technicznego. Była to cały czas praca na wysokości. Różnica w pracach polegała na tym, że wcześniej pracował przy naprawach i remontach,

a po 1998 r. przy utrzymaniu tych samych urządzeń w ruchu. Praca kompletatora obejmowała obowiązki tożsame z pracą ślusarza. Zmiana nazwy stanowiska wynikała z chęci podwyższenia wynagrodzenia ubezpieczonego.

Sąd Okręgowy odwołał się do treści art. 184 w zw. z art. 32 ust. 1, 2 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

(t.j. Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz § 2, § 4 rozporządzenia Rady Ministrów

z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz.

43 ze zm.). Wskazał, że w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia w dziale XIV (prace różne) pod pozycją nr 16 wymienione są - prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych, a w dziale III

(w hutnictwie i przemyśle metalowym) pod pozycją nr 86 wymieniona jest obsługa suwnic. W wykazie stanowisk pracy stanowiącym załącznik do Zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa

i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze

w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego (Dz. Urz. MG z 1985 r.,

nr 1, poz. 1) w dziale III (w hutnictwie i przemyśle metalowym) pod pozycją 86 - obsługa suwnic, w pkt 18 jako jedno ze stanowisk, na których wykonywane

są prace w szczególnych warunkach, wymieniono prace ślusarza remontowego suwnic.

Sąd I instancji wskazał, że w sprawie bezspornym jest, że ubezpieczony A. K. ukończył 60 lat w dniu 25 maja 2011 r., wykazał łączny okres składkowy

i nieskładkowy przekraczający 25 lat (tj. 29 lat, 2 miesiące i 2 dni) oraz, że w postępowaniu przed ZUS wykazał łącznie 2 lata, 8 miesięcy i 23 dni zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Przedmiotem sporu pozostawało, czy nieuwzględnione przez ZUS okresy zatrudnienia ubezpieczonego od 1 marca 1979 r. do 20 marca 1987 r. w Zakładach (...), okresu od 13 kwietnia 1992 r. do 30 czerwca 1996 r. w Stoczni (...) S.A. oraz okresu

od 1 lipca 1998 r. do 31 grudnia 1998 r. w Stoczni (...) S.A. mogą zostać uznane

za okresy pracy w szczególnych warunkach. W ocenie organu rentowego nie ma ku temu podstaw, ponieważ brak jest dowodów, że ubezpieczony wykonywał pracę w warunkach szczególnych w Zakładach (...), ponieważ ubezpieczony zajmował w nich stanowisko ślusarza, a następnie ślusarza taboru szynowego. ZUS nie zaliczył także okresu

od 13 kwietnia 1992 r. do 30 czerwca 1996 r. w Stoczni (...) S.A. ponieważ

z dokumentacji wynikało, że ubezpieczony zajmował się obsługą suwnic na wysokości, a w przepisach resortowych wskazano stanowisko ślusarza remontowego suwnic. Nadto, organ nie zaliczył okresu od 1 lipca 1998 r. do 31 grudnia 1998 r. w Stoczni (...) S.A., ponieważ z akt osobowych nie wynikało, czy praca kompletatora wykonywana była na przedmontażu pochylni i statkach, zgodnie z wykazem A działu III, poz. 90 pkt 10.

Wskazania wymaga natomiast, że organ rentowy decyzją z dnia 30 marca 2012 r. ponownie odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury, jednakże uznał jako okres pracy w warunkach szczególnych zatrudnienie ubezpieczonego od dnia 15 lutego 1988 r. do 31 maja 1988 r. oraz od 10 sierpnia 1988 r. do 14 stycznia 1989 r. w Zakładzie (...) w charakterze spawacza. Tym samym, powyższa okoliczność stała się między stronami bezsporna.

W celu ustalenia charakteru pracy wnioskodawcy oraz warunków jej wykonywania Sąd Okręgowy uznał za zasadne dopuścić dowód z zeznań świadków pracujących razem z wnioskodawcą w Zakładzie (...) oraz w Stoczni (...) S.A. - Z. M.. Wskazać należy, że obaj zeznający w sprawie świadkowie są osobami postronnymi, nie mającymi żadnego interesu w wyniku niniejszego postępowania. W ocenie Sądu Okręgowego ich zeznania są spójne, jasne i zgodne. Mając na uwadze powyższe oraz fakt, że nie naprowadzono w sprawie żadnych dowodów na okoliczności przeciwne, Sąd dał im w pełni wiarę. Świadczyli byli zatrudnieni w tych samych zakładach pracy i w tym samym okresie, co wnioskodawca razem z nim pracowali - dysponują zatem wiedzą konieczną dla ustalenia charakteru pracy świadczonej przez skarżącego.

Niemniej jednak Sąd Okręgowy rozstrzygnięcie w sprawie oparł wyłącznie o zeznania świadka S. S., z których wynikało, że w okresie zatrudnienia w Zakładzie (...) ubezpieczony faktycznie pracował na stanowisku ślusarza taboru szynowego, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonując czynności polegające na wymianie i naprawie silników tramwaj, przekładni tramwajowych, mechanizmów rozruchu i hamowania oraz kół tramwajowych. Prace wykonywał na terenie zajezdni tramwajowej, głównie w kanałach.

Powyższe zeznania, które korespondowały z resztą materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, w szczególności z treścią akt osobowych ubezpieczonego z Zakładu (...), a nadto były spójne z zeznaniami wnioskodawcy A. K.. Pomimo, że jest on osobą bezpośrednio zainteresowaną wynikiem tego postępowania, treść jego zeznań w zakresie charakteru pracy w Zakładzie (...) znajduje odzwierciedlenie w zgromadzonym materiale dowodowym i w związku z tym, odpowiada prawdzie. Wnioskodawca w sposób szczegółowy opisał na czym polegała jego praca, opisał również charakter prac przez niego wykonywanych.

Tym samym, w ocenie Sądu Okręgowego zasadnym jest przyjęcie, że w okresie od 1 marca 1979 r. do 20 marca 1987 r. ubezpieczony w ramach zatrudnienia w Zakładach (...) wykonywał pracę w warunkach szczególnych na stanowisku wymienionym w wykazie A dział XIV poz. 16 stanowiącym załącznik do w/w rozporządzenia.

W świetle zgromadzonego materiału dowodowego, a w szczególności z uwagi na treść zeznań świadka Z. M. i zawartość akt pracowniczych ubezpieczonego, Sąd Okręgowy uznał, że nie jest natomiast możliwym zaliczenie okresu zatrudnienia od 13 kwietnia 1992 r. do 30 czerwca 1996 r. w Stoczni (...) S.A. oraz okresu od 1 lipca 1998 r. do 31 grudnia 1998 r. w Stoczni (...) S.A. do stażu pracy w warunkach szczególnych jako pracy na stanowisku wymienionym w wykazie A, dział III, poz. 86 w/w rozporządzenia i pomocniczo w dziale III pod poz. 86 pkt 18 w/w zarządzenia.

Treść zeznań świadka Z. M., odnośnie charakteru pracy ubezpieczonego, nie znalazła jednoznacznego potwierdzenia w zgromadzonej w sprawie dokumentacji, jak również odbiegała od zeznań wnioskodawcy. Z zeznań świadka Z. M. wynikało bowiem, iż ubezpieczony podczas zatrudnienia w Stoczni (...) S.A. pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku ślusarza remontowego urządzeń dźwigowych w pododdziale Głównego Mechanika, która to praca polegała na demontażu, naprawie, montażu wskazanych przez odpowiednie

służby urządzeń do remontu albo przy usuwaniu skutków awarii. Była to praca na urządzeniach dźwigowych typu żurawie, suwnice - na wysokościach. Świadek podał także, że A. K. był czasowo oddelegowany do innego Wydziału Konserwacyjnego, jednakże pomimo iż podał, że ubezpieczony wykonywał w tym wydziale zadania identyczne z poprzednimi, brak było dowodów, które umożliwiłyby ustalenie, przez jaki okres ubezpieczony pracował w tym wydziale, czy praca ubezpieczonego była świadczona stale i czy w pełnym wymiarze czasu pracy.

W związku z tym, Sąd Okręgowy uznał, że rozbieżności między treścią zeznań świadka a treścią pozostałego materiału dowodowego uniemożliwiają jednoznaczne ustalenie, czy w w/w spornym okresie ubezpieczony wykonywał prace w warunkach szczególnych.

Należy podkreślić, że okres pracy w Zakładzie (...) od 1 marca 1979 r. do 20 marca 1987 r. nie był sporny - okres ten został bowiem uwzględniony

w ogólnym okresie zatrudnienia wnioskodawcy. Jednakże, pomimo uznania, że praca wykonywana w tym czasie świadczona była w warunkach szczególnych, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że wnioskodawca, pomimo zsumowania tego okresu, tj. 8 lat i 19 dni z udowodnionym w toku postępowania przed organem rentowym, tj. 2 lata, 8 miesięcy

i 23 dni nadal nie legitymuje się koniecznym 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach i tym samym nie spełnia przesłanki do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku.

Biorąc pod uwagę ustalony stan faktyczny i argumenty podnoszone powyżej, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. i cyt. wyżej przepisów orzekł, jak w sentencji wyroku.

Apelację od wyroku wywiódł ubezpieczony A. K. zaskarżając go w całości i zarzucając:

1. naruszenie przepisu postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c., poprzez całkowicie dowolną ocenę przez Sąd I instancji materiału dowodowego w postaci zeznań świadka Z. M. oraz dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy i uznanie, że rozbieżności między treścią zeznań świadka,

a treścią pozostałego materiału dowodowego uniemożliwiają jednoznaczne ustalenie, czy w spornym okresie ubezpieczony wykonywał pracę w warunkach szczególnych, podczas gdy zarówno zeznania świadka Z. M., zeznania ubezpieczonego, świadectwa pracy, świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz inne dokumenty z akt osobowych ubezpieczonego potwierdzają, że w spornym okresie ubezpieczony wykonywał prace w szczególnych warunkach,

2. błędne ustalenie stanu faktycznego poprzez:

a) bezpodstawne uznanie, że nie jest możliwym zaliczenie zatrudnienia ubezpieczonego w Stoczni (...) S.A. w okresie od 13 kwietnia 1992 r. do 30 czerwca 1996 r. oraz od 1 lipca 1998 r. do 31 grudnia 1998 r. do stażu pracy w warunkach szczególnych, podczas gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności z przedstawionego świadectwa pracy i świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz zeznań świadka Z. M. wynika, że w w/w okresie ubezpieczony wykonywał pracę w szczególnych warunkach, o których mowa w wykazie A dział III poz. 86 i dział III poz. 90 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) i pomocniczo w dziale III pod poz. 86 pkt 18 zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego,

b) pominięcie okoliczności, że wszelkie wykonywane przez ubezpieczonego prace stanowiły prace wykonywane bezpośrednio przy budowie i remoncie statków, na stanowiskach znajdujących się na tych statkach, pochylniach, dokach i przy nabrzeżach i jako takie powinny być zakwalifikowane jako prace wykonywane w szczególnych

warunkach, wskazane w wykazie A dział III poz. 90 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze,

3. naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) poprzez nieprzyznanie ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury mimo spełnienia przez ubezpieczonego wymogów przewidzianych w ustawie oraz rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W związku z powyższym wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez przyznanie ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury od dnia wskazanego we wniosku z dnia 9 września 2011 r., ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości

i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, zasądzenie od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na rzecz odwołującego kosztów postępowania za instancję odwoławczą, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Apelujący wniósł o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka K. S. oraz przesłuchania stron. W uzasadnieniu apelacji szczegółowo uzasadnił swoje stanowisko.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja A. K. jest zasadna.

Wskazać należy, że prawidłowe rozstrzygnięcie każdej sprawy uzależnione jest od spełnienia przez Sąd orzekający dwóch naczelnych obowiązków procesowych, tj. przeprowadzenia postępowania dowodowego w sposób określony przepisami kodeksu postępowania cywilnego oraz dokonania wszechstronnej oceny całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej. Rozstrzygnięcie to winno również znajdować oparcie w przepisach prawa materialnego adekwatnych do poczynionych ustaleń faktycznych. Kontrola instancyjna zaskarżonego orzeczenia ma natomiast na celu ustalenie, czy w sprawie będącej przedmiotem rozpoznania Sąd pierwszej instancji sprostął tym wymogom. Istotą postępowania apelacyjnego jest zbadanie zasadności zarzutów skierowanych przeciwko orzeczeniu sądu pierwszej instancji. Sąd odwoławczy orzeka jednak w oparciu o całokształt zgromadzonego materiału dowodowego, dokonując na nowo jego własnej, samodzielnej

i swobodnej oceny, w tym oceny zgromadzonych w postępowaniu przed sądami obu instancji dowodów. Jako Sąd merytoryczny, bazując na tym samym materiale dowodowym, co Sąd pierwszej instancji, Sąd odwoławczy może czynić własne, odmienne ustalenia.

Przedmiotem postępowania apelacyjnego było ustalenie, czy ubezpieczony A. K. wykonywał pracę w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat, co skutkowałoby spełnieniem przez niego przesłanek do ustalenia mu prawa do emerytury w wieku obniżonym.

Sąd Apelacyjny dokonując oceny materiału dowodowego w sprawie uznał, że zgromadzony materiał dowodowy – dokumenty, w szczególności akta osobowe wnioskodawcy (k.22 a.s.), zeznania świadka Z. M. (k. 63 a.s.) oraz zeznania A. K. (k. 47-48 a.s.) pozwala na przyjęcie, że wnioskodawca w okresie od 13 kwietnia 1992 r. do 30 czerwca 1996 r. i od 1 lipca 1998 r. do 31 grudnia 1998 r. będąc zatrudniony w Stoczni (...) S.A. wykonywał pracę w warunkach szczególnych na stanowisku ślusarza remontowego urządzeń dźwigowych na wysokościach.

Sąd Okręgowy ustalił stan faktyczny między innymi na podstawie zeznań świadka Z. M. wskazując je jako dowód w sprawie, a następnie wskazał w uzasadnieniu, że rozstrzygnięcie w sprawie oparł wyłącznie o zeznania świadka S. S.. Takie zachowanie Sądu stanowi naruszenie art. 233 §1 k.p.c.

Sąd II instancji podziela natomiast ustalenia faktyczne i ocenę prawną Sądu Okręgowego dotyczące okresu zatrudnienia ubezpieczonego od 1 marca 1979 r. do 20 marca 1987 r. w Zakładzie (...) na stanowisku ślusarza taboru szynowego, o którym mowa w wykazie A, dział XIV, poz. 16 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. z 1983 r. Nr 10, poz. 49 ze zm.).

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.), w brzmieniu obowiązującym w dniu wydania decyzji, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn).

Ponadto emerytura przysługuje pod warunkiem nie przystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego oraz rozwiązania stosunku pracy – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem (ust. 2 art. 184 cytowanej ustawy).

Niewątpliwie art. 184 ustawy emerytalnej ma charakter przejściowy, bowiem zawarty został w rozdziale 2 działu X tej ustawy zawierającym przepisy intertemporalne. Dotyczy on wyłącznie tych ubezpieczonych, którzy w dniu wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych już legitymowali się wymaganym okresem składkowym i nieskładkowym, a w tym wymaganym okresem pracy w warunkach szczególnych, lecz nie osiągnęli wieku emerytalnego.

Przepis art. 32 ust. 1 cytowanej ustawy stanowi, że ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 - 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku niższym, niż określony w art. 27 pkt 1. Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1 za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Przepis art. 32 ust. 4 w/w ustawy stanowi, że wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Przepisami dotychczasowymi w rozumieniu tego przepisu są przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z § 4 cytowanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie

A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki, tj. osiągnięcie wieku emerytalnego (kobieta – 55 lat, mężczyzna – 60 lat) i okres zatrudnienia (kobieta – 20, mężczyzna - 25 lat), w tym 15 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze. Przesłanki te należy spełnić kumulatywnie. Niespełnienie jednego ze wskazanych warunków czyni niemożliwym przyznanie emerytury w wieku obniżonym.

Należy mieć jednak na uwadze, że dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy (rzeczywiście wykonywanych zadań pracowniczych). Praca

w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych

w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. (por. wyroki Sądu Najwyższego: z 22 stycznia 2008 r., I UK 210/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 75; z 6 grudnia 2007 r., III UK 66/07, LEX nr 483283; z 4 października 2007 r., I UK 111/07; z 19 września 2007 r., III UK 38/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 329; z 14 września 2007 r., III UK 27/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 325) – tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 marca 2009 r., I PK 194/08, OSNP 2010/23-24/281).

Wnioskodawca w okresie od 13 kwietnia 1992 r. do 30 czerwca 1996 r. i od 1 lipca 1998 r. do 31 grudnia 1998 r. będąc zatrudniony w Stoczni (...) S.A. wykonywał stale

i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę w warunkach szczególnych na stanowisku ślusarza remontowego urządzeń dźwigowych, która polegała na demontażu, naprawie, montażu wskazanych przez odpowiednie służby urządzeń do remontu, albo przy usuwaniu skutków awarii. Była to praca na urządzeniach dźwigowych typu żurawie, suwnice – na wysokościach.

Z tytułu pracy na wysokości otrzymywał dodatki (paski wynagrodzeń z lat 1992-1994, 1998, 1999 – k 43 a.s.). A. K. był czasowo oddelegowany do innego Wydziału Konserwacyjnego. Po 1998 r. ubezpieczony ponownie pracował w pododdziale Głównego Mechanika przy konserwacji urządzeń dźwigowych i suwnicowych. Praca ta polegała na codziennej konserwacji przydzielonego danej grupie urządzenia, wykonywania przeglądów stanu technicznego i współuczestnictwa przy tzw. odbiorze rocznym z Urzędem Dozoru Technicznego. Była to cała praca na wysokości. Różnica w pracach polegała

na tym, że wcześniej pracował przy naprawach i remontach, a po 1998 r. przy utrzymaniu tych samych urządzeń w ruchu. Praca kompletatora obejmowała obowiązki tożsame z pracą ślusarza. Zmiana nazwy stanowiska wynikała z chęci podwyższenia wynagrodzenia ubezpieczonego.

W aktach osobowych znajduje się świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze z dnia 18 marca 2009 r., w którym wskazano, że ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał w Stoczni (...) S.A. pracę na stanowiskach: ślusarz remontowy, malarz, konserwator remontowy, kompletator, ślusarz konserwacji dźwignic (a.o. – k. 22 a.s.).

Ubezpieczony wykonywał pracę ślusarza remontowego na wysokościach remontując różnego rodzaju urządzenia typu żuraw, dźwig niezależnie od nazwy zajmowanego stanowiska.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny uznał, że wykonywane przez wnioskodawcę prace w spornym okresie odpowiadają pracom wymienionym w wykazie

A, w dziale III (w hutnictwie i przemyśle metalowym) pod pozycją nr 86 - obsługa suwnic; poz. 90 - prace wykonywane bezpośrednio przy budowie i remoncie statków na stanowiskach znajdujących się na tych statkach, pochylniach, dokach i przy nabrzeżach oraz w wykazie stanowisk pracy stanowiącym załącznik do Zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego (Dz. Urz. MG z 1985 r., nr 1, poz. 1) w dziale III

(w hutnictwie i przemyśle metalowym) pod pozycja 86 - obsługa suwnic, w pkt 18 - ślusarz remontowy suwnic.

Wskazać więc należało, że wnioskodawca udowodnił ponad 15 lat pracy (15 lat, 5 miesięcy i 29 dni) w szczególnych warunkach, a tym samym spełnił wszystkie, konieczne do przyznania emerytury w obniżonym wieku warunki (wiek 60 lat; 29 lat, 2 miesiące i 2 dni okresów składkowych i nieskładkowych) oraz rozwiązał stosunek pracy.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny uznał apelację za zasadną i na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w punkcie pierwszym sentencji zmienił zaskarżony wyrok i przyznał wnioskodawcy A. K. prawo do emerytury od dnia 1 września 2011 r., (stosownie do art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych).

W punkcie drugim wyroku Sąd Apelacyjny na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.) zasądził od pozwanego na rzecz ubezpieczonego kwotę 150 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania za drugą instancji (w tym 30 zł tytułem opłaty sądowej od apelacji).